

Nr 272.

Godkänd av första kammaren den 8 juni 1927.
Godkänd av andra kammaren den 8 juni 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till främjande av bostadsproduktionen jämte i ämnet väckta motioner.
(Statsutskottets utlåtande nr 114 och memorial nr 155.)

Till Konungen.

Uti en till riksdagen avlåten, den 11 februari 1927 dagtecknad proposition, nr 107, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att för år 1928 *ej mindre* till statens bostadslånefond inflytande amorteringar för år 1927 må disponeras till beredande av nya lån ur fonden i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i sagda statsrådsprotokoll angivna grunder, *än även* att för samma ändamål och enligt enahanda grunder må disponeras såsom nya lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel *dels* de till bostadslånefondens inflytande räntorna för år 1927 och *dels* av rusdrycksmedelsfondens tillgångar den 30 juni 1927 ytterligare så stort belopp, att detsamma tillhoppa med förenämnda räntor och amorteringar uppgår till sammanlagt högst 6,000,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta motioner, vari hemställts,

i den ena (motionen II: 301) att riksdagen, med avslag å de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringar av grunderna för lån ur statens bostadslånefond, måtte besluta, att det av Eders Kungl. Maj:t i proposition nr 107 för lån till bostadsändamål äskade beloppet av högst 6,000,000 kronor må disponeras och fördelas efter samma grunder som de av 1926 års riksdag till bostadsproduktionens främjande anvisade medel; samt

i den andra (motionen II: 342) bl. a. bibehållande av de nuvarande grunderna för utlåningen.

Den av statens byggnadsbyrå i ärendet förebragta utredningen har synts riksdagen till fyllest ådagalägga, att, även om läget på bostads-

marknaden efter den genomgångna krisen i viss mån förbättrats, en kännbar knapphet på bostäder, enkannerligen för de mindre bemedlade klasserna, ännu är på åtskilliga håll rådande. Fortsatta statliga åtgärder för bostadsproduktionens främjande synas därför riksdagen önskvärda och motiverade. I betraktande härav och med hänsyn till den utomordentliga betydelsen av en tillfredsställande bostadsstandard har riksdagen sålunda ansett sig böra medgiva, att produktionen allt fortfarande understödjdes och synes riksdagen, att detta lämpligast bör ske på sätt, som för närvarande är fallet, d. v. s. genom lån ur statens bostadslånefond.

Vad lånevillkoren beträffar, har departementschefen ansett, att de nu gällande villkoren och föreskrifterna med vissa skärpningar böra bibehållas oförändrade. Dessa skärpningar gå ut på *dels* att den nu medgivna räntefriheten under första kalenderåret hädanefter skulle bortfalla, *dels* att låneförmedlande kommun skulle äga rätt att bereda sig viss gottgörelse, förslagsvis en procent, å den förmedlade krediten, *dels ock* att den övre belåningsgränsen skulle sättas till sjuttiofem procent, med möjlighet dock att beträffande stenhus inom stads planlagda område höja belåningsgränsen till 80 procent. Härjämte har i fråga om lånens utanordnande ifrågasatts, att såsom regel skulle gälla, att lånen utanordnades först efter byggnadsföretagets fullbordande, dock att departementschefen ansett lämpligast, att man endast i nu gällande författning uteslöte bestämmelserna om *skyldighet* för låneförmedlare att utanordna lånet successivt i mån av byggnadsföretagets fortskridande.

Såsom nämnts, har i motionen II: 301 hemställts, att riksdagen måtte, med avslag å de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna av grunderna för lån ur statens bostadslånefond, besluta, att det av Eders Kungl. Maj:t i propositionen för lån till bostadsändamål äskade beloppet finge disponeras och fördelas efter samma grunder som de av 1926 års riksdag till bostadsproduktionens främjande anvisade medlen.

För egen del har riksdagen funnit nu gällande lånevillkor och föreskrifter böra i huvudsak bibehållas oförändrade. I ett par avseenden har riksdagen dock ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om skärpningar av dessa villkor. Enligt riksdagens mening synes sålunda den nu medgivna räntefriheten under första kalenderåret böra bortfalla samt en övre belåningsgräns fastställas för lån ur bostadslånefonden. Denna gräns synes riksdagen böra bestämmas på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Härjämte vill riksdagen hava uttalat, att i de fall, då kommun står såsom låneförmedlare, lånen böra såsom regel utanordnas på sätt nu är fallet samt att det torde böra ankomma på Eders Kungl. Maj:ts prövning att vid enskild låneförmedling bestämma tidpunkten för lånens utanordnande.

Vad angår storleken av det maximibelopp, varmed bostadslånefonden bör utökas, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande slutligen Eders Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser bestridande av kostnaderna för statens byggnadsbyrås verksamhet, har förslaget härutinnan icke givit riksdagen anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att för år 1928 *ej mindre* till statens bostadslånefond inflytande amorteringarna för år 1927 må disponeras till beredande av nya lån ur fonden i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över socialärenden den 11 februari 1927 förordade grunder med av riksdagen här ovan angivna ändringar, *än även* att för samma ändamål och enligt enahanda grunder må disponeras såsom nya lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel *dels* de till bostadslånefonden inflytande räntorna för år 1927 och *dels* av rusdrycksmedelsfondens tillgångar den 30 juni 1927 ytterligare så stort belopp, att detsamma tillhopa med förenämnda räntor och amorteringar uppgår till sammanlagt högst 6,000,000 kronor.

Stockholm den 8 juni 1927.

Med undersåtlig vördnad.